

Vaje Upravno procesno pravo: Stranka in stranski udeleženec v postopku

1. Posameznik je vložil prijavo na inšpekcijsko službo, ki naj ugotovi, da je sosed nedovoljeno postavil previsoko zidano ograjo med zemljiščema, ne da bi za pridobil ustrezno gradbeno dovoljenje. Ali je ta posameznik s tem postal stranka upravnega postopka, ki ga bo vodil inšpektor?
2. Ali bi v prejšnjem primeru posameznik lahko postal stranski udeleženec, če mu ne bi bil priznan položaj stranke?
3. Mestna občina je v upravnem postopku upravljavcu javnih cest, javnemu podjetju D, naložilo z upravno odločbo, da mora na določenem pločniku postaviti jeklene ovire (količke) za preprečevanje parkiranja na tem pločniku, ker to ogroža varnost prometa. Lastnik hiše, poleg katere poteka ta pločnik, v pravnih sredstvih zoper to odločbo zahteva, da se mu prizna položaj stranke oziroma stranskega udeleženca v tem postopku. Ali je ta njegova zahteva utemeljena?
4. Zakon o javnem jamstvenem in preživninskem skladu RS (glej prilogo) ureja tudi pravico do nadomestila preživnine.
 - a. Kdo je stranka v tem postopku?
 - b. Ali je stranka v navedenem postopku lahko tudi mati, ki je skrbnik mladoletnega otroka?
 - c. Ali je lahko v tem postopku stranka tudi oče, ki je zavezan za plačevanje preživnine?
5. Tujec je dobil dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Zaradi nesoglasij z njim je zoper to dovoljenje vložila pravna sredstva lastnica hiše, v kateri ta tujec stanuje kot najemnik, z utemeljitvijo, da ni podala nobenega soglasja za prijavo stalnega prebivališča v njeni hiši in da bi morala biti v postopku izdaje tega dovoljenja vključena kot stranska udeleženka. Ali je njena utemeljitev pravilna?
6. Podjetje A je vložilo na Urad za varstvo konkurence prijavo, po kateri podjetje B zlorablja prevladujoč položaj na trgu. Urad je na tej podlagi začel upravni postopek za ugotavljanje tega dejstva na podlagi Zakona o preprečevanju omejevanje konkurence ter Pogodbe o delovanju Evropske unije, vendar je zavrnil zahtevo podjetja A za sodelovanje v postopku kot stranskega udeleženca. Podjetje A je zato vložilo pravna sredstvo z utemeljevanjem, da ima pravni interes za sodelovanje v tem postopku, saj bo na podlagi uspešno končanega upravnega postopka imela v postopku pred rednimi sodišči podlago za lažje utemeljevanje odgovornosti podjetja B za škodo zaradi zlorabe prevladujočega položaja, ki mu je nastala. Ali je stališče podjetja A utemeljeno?

Priloga: Zakon o javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije

2. Pravice otrok v primeru neplačevanja preživnin

21.a člen

Pravico do nadomestila preživnine po tem zakonu ima otrok:

- ki mu je s pravnomočno sodbo ali začasno odredbo sodišča oziroma z dogovorom pri centru za socialno delo določena preživnina, ki je zavezanec ne plačuje,
- ki je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- ki je tujec in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, če je tako določeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti,
- ki še ni star 18 let.

21.b člen

Šteje se, da preživninski zavezanec ne plačuje preživnine, če preživnina ni plačana zaporedoma tri mesece ali če jo preživninski zavezanec plačuje neredno.

Za neredno plačevanje preživnine po tem zakonu se šteje, če preživninski zavezanec dolguje skupaj vsaj znesek treh povprečnih mesečnih preživnin v zadnjih 12 mesecih pred vložitvijo zahtevka. Mesec, v katerem zastopnik vloži zahtevo, se ne šteje med zadnjih 12 mesecev.

Pravica do izplačila nadomestila preživnine traja do dopolnjenega 15. leta starosti, oziroma 18. leta starosti otroka, če ni v delovnem razmerju.

21.c člen

Otroku pripada pravica do nadomestila preživnine, če je postopek izvršbe po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, neuspešno zaključen ali če postopek izvršbe traja več kot tri mesece.

Kadar preživninski zavezanec biva v tujini, se pravica do nadomestila preživnine prizna, če otrokov zakoniti zastopnik skladno z mednarodnimi konvencijami in bilateralnimi sporazumi poda pisno zahtevo za izterjavo preživnine iz tujine.

Otrok pridobi pravico do nadomestila preživnine po tem zakonu od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.

Nadomestilo preživnine plačuje sklad zakonitemu zastopniku otroka do 15. v mesecu za tekoči mesec.

21.č člen

Nadomestilo preživnine ne pripada otroku, ki:

- živi v skupnem gospodinjstvu s preživninskim zavezancem,
- je oddan v rejništvo,
- je zaradi vzgoje, šolanja ali usposabljanja nameščen v zavod, v katerem ima pretežno brezplačno oskrbo.

21.d člen

Višina nadomestila preživnine po tem zakonu znaša:

– za otroka do 6. leta starosti	10.000 tolarjev,
– za otroka od 6. do 14. leta starosti	11.000 tolarjev,
– za otroka nad 14. letom starosti	13.000 tolarjev.

Kadar je preživnina nižja od zneska iz prejšnjega odstavka, je višina nadomestila preživnine enaka znesku preživnine, določene s sodbo ali začasno odredbo oziroma dogovorom.

Nadomestilo preživnine se zmanjša za znesek morebitne plačane preživnine.

Starostni pogoj iz prvega odstavka tega člena je izpolnjen v mesecu, v katerem otrok dopolni starost iz prvega odstavka tega člena.

Višina nadomestila preživnine se usklajuje na način, ki je s posebnimi predpisi določen za preživnine.

Sklad pisno obvesti otrokovega zakonitega zastopnika o vsakokratni uskladitvi in novem znesku nadomestila preživnine. Obvestilo sklada je skupaj z odločbo o pravici do nadomestila preživnine izvršilni naslov.

21.e člen

Nadomestilo preživnine se ne izplačuje, če je znesek nadomestila preživnine nižji kot 2.000 tolarjev.

21.f člen

Pravica do nadomestila preživnine preneha:

- na zahtevo otrokovega zakonitega zastopnika,
- na zahtevo preživninskega zavezanca, če dokaže, da je plačal vse zapadle preživninske obveznosti in da je za dva meseca vnaprej plačal preživninsko obveznost oziroma sredstva deponiral na sodišču v otrokovo korist, ali če je preživninsko obveznost prevzel dolžnikov dolжник,
- če niso več izpolnjeni pogoji za pravico do nadomestila preživnine.

V. UVELJAVLJANJE PRAVICE

22. člen

O pravicah po tem zakonu odloča na prvi stopnji sklad.

O pritožbah zoper odločbe sklada odloča ministrstvo, pristojno za delo, oziroma za družino. V sporih zoper odločbe ministrstva, pristojnega za družino, odloča Upravno sodišče Republike Slovenije.

V sporih zoper odločbe ministrstva, pristojnega za delo, odloča pristojno delovno in socialno sodišče.

Pritožba zoper odločbo, s katero je bilo ugotovljeno prenehanje pravice do nadomestila preživnine, ne zadrži izvršitve odločbe.

23. člen

V postopku odločanja o pravicah po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona o splošnem upravnem postopku, če s tem zakonom ni drugače določeno.